

PRIMORSKI LIST

Poučljiv list za slovensko ljudstvo na Primorskem

Izhaja vsak četrtek ob 10. uri dopoldne. Rokopisi se ne vračajo. Nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Cena listu znaša: za celo leto 4 krone, za pol leta 2 kroni. Za manj premožne za celo leto 3 krone, za pol leta K 1.50. Za Nemčijo je cena listu 6 K, za druge dežele izven Avstrije 6 K.

Rokopise sprejema "Narodna Tiskarna" v Gorici, ulica Veturini št. 9.

Naročnino in naznanila s prejemoma upravnistvo, Gorica, Semeniška ulica št. 16. Posamezne številke se prodajajo v tobakarnah v Šolski ulici, Nunski ulici, na Josip Verdijevem tekaljšču nasproti mestnem vrtu, pri Vaclavu Baumgartl v Korenjski ulici in na Korenjskem bregu (Riva Corno) št. 14. po 8 vin.

Oglasi in poslanice se računijo po petih vrstah in sicer: če se tiska enkrat 14 v., dvakrat 12 v., trikrat 10 v. Večkrat po pogodbi.

Izdajatelj in odgovorni urednik: Ivan Bajt v Gorici.

Tiska „Narodna Tiskarna“ (odgov. L. Lukežič) v Gorici.

Svobodno bomo volili!

Svobodno bomo volili po novi postavi, kogar bo kdor hotel. Tudi sedaj smo imeli svobodne volitve, a kaj ko ni bilo nikogar, ki bi bil to svobodo varoval. Tu je prišel k kmetiču njegov upnik liberalni oderuh pa mu je dejal: Ti Janez, danes so volitve, pojdi z menoj in glasuj za tega in tega. Kmetič Janez je navadno brez ugovora ubogal in šel volit morda tistega, ki je bil po njegovem prepričanju najmanj sposoben, o katerem je vedel, da ne bo delal tako, kakor bi on rad. Če pa se je Janez kaj pomišljal, takoj mu je zagrozil oderuh: No, no! Glej, jaz rabim denar, skrbi, da ga kmalu vrneš, sicer... Janez je šel volit, le da je petolazil upnika. — Drugod, je zopet sklical tovarnar svoje delavce skupaj in dejal: „Delavci! Danes so volitve! Jaz vam rožem kruh, zato bodete volili tako, kakor vam rečem.“ — Zopet po drugih krajih kjer je veliko socialistov, je moral vsak delavec iti z njimi, sicer so ga toliko časa preganjali, se norčevali iz njega, ga tožili, da je bil primoran iti drugam iskat si — kruha. — Kjer pa so se našli možje, ki se niso udali svojih delodajalcev, terorizmu svojih rdečih tovarišev, so ti možje morali mnogo prestati. Upniki so jih tirjali, boben je zapel, tovarnar je delavce odpuščal i. t. d. Tako se je godilo doslej. Odslej se pa to ne bo več godilo, ker bo vsak ostro kaznovan, kdor bi hotel kaj takega delati.

Državni zbor je s splošno in enako volilno pravico sklenil postavo, po kateri bo lahko vsak volil svobodno,

po svoji vesti in prepričanju. Postava je bila vsprejeta v soboto in se v glavnih točkah glasi tako-le:

Zakon ima namen, zagotoviti proste volitve v državni in deželni zbor, v občinske, okrajne in druge zastope, ki imajo posle z javnimi zadevami (§ 2).

Podkupovanje — § 3.

En do šest mesecev strogega zapora dobi, kdor ponudi, obljubi, izplača ali pa vzame darilo, da bi s tem vplival na izid volitve v določenem smislu.

Pijača — § 4.

Skoraj povsod se je udomačila razvada, da stranke s pijačo in jedjo vabijo volivce v svoj tabor. Zato je odsek za volivno preosnovno odločno zahteval, da mora zakon prepovedati to sredstvo agitacije, ki je v istini mnogokje postalo že ostudna korupcija ljudstva. Zato je odsek sklenil nov paragraf, ki strogo prepoveduje na dan volitve v gostilnah ali drugih javnih prostorih brezplačno ali le za navidezno plačilo volivcem deliti pijačo ali jedila. Prestopke kaznuje politična oblast z globo 10 do 200 K. Ako se dokaže, da je dotičnik imel namen, vplivati na volitev, pristojno je v smislu § 3. kazensko sodišče; politična oblast pa razsoja, ako ni jasen namen podkupovanja. Na dan volitve bode torej v bodoče izključena vsaka neplačana pijača in pojedina.

Prisiljevanje.

Paragraf 5. določa strog zapor do šest mesecev, kdor vpliva na volivce, kdor jih sili z obljubami in grožnjami,

učitelj tudi tajništvo. Župan, ne toliko izveden v uradnih stvareh in poleg skrbi za lastno premoženje, je predlagal v občinski seji, naj se mu doda pomoč v uradovanju. Možje so soglasno sklenili, naj bi g. učitelj sprejel to nalogo.

G. Pavel se je z radostjo poslužil te priložnosti saj se mu je tako z nova nudila prilika, da tudi v socialnem oziru pomaga njemu naklonjenim soobčinarjem. In res! Nikdar se niso občinski možje pokesali, da so poverili to službo učitelju, ki tako vestno skrbi za blagostanje občine. Koliko podpor bodisi državnih ali deželnih, je priboril domačinom, koliko doklad in davkov se je znižalo za njegovega uzornega tajnikovanja. In vse to je bilo delo vestnega učitelja-tajnika. Zato pa žanje danes obilo hvalo svojih soobčanov za tolik trud in naklonjenost.

Med delom in trudom je hitro potekel čas g. učitelju.

Tekom leta mu povije soproga hčerko — Ljudmilo. Oče se ni mogel dovolj naveseliti te obitejske sreče. Sedaj je začel delati z podvojeno silo, z podvojeno pridnostjo. In vse mu je šlo lepo izpod rok. Dnevi so brzo ginevali, meseci, leta.....

Le nekaj mu je ležalo na srca, nekaj težkega kot kamen, soproga mu je

da ali ne volijo ali pa določenega kandidata. Kaznjiv je torej že poizkus vplivanja z grožnjo volivcu, da bi on ali tretja oseba trpela na svoji časti, prostosti, premoženju ali dohodkih. Ako pa to prisiljevanje ali strahovanje doseže svoj namen, ako je torej volivec ali njegov somišljenik imel v istini kako škodo, more se kazni raztegniti tudi na eno leto zapora. Ista kazen je določena tudi za osebo, ki po volitvi v označenem smislu škodi volivcu, ki ni volil po njegovi želji.

Pri tej priliki je poslanec dr. Ferjančič hotel vrniti znani kanceliparagraf, ki bi kaznoval z globo do 1000 K vsakega duhovnika, ki bi pred volitvami ali na dan volitev sploh odprl usta ali opravil sveto mašo za dober izid volitev. Celo socialnim demokratom se je zdela ta zahteva prehedasta. Duhovnik in izključno le duhovnik bi nosil ob času volitev cele tedne ključavnico na jeziku. Tako „svobodjaštvo“ so poznali francoski teroristi, ki so končno drug drugemu zavili vratove. Večina odsekova je tudi odklonila Ferjančičev predlog, ki pa je bil oglešen kot predlog manjšine — Ferjančič, Choc in Vogler. No v petek je dr. Ferjančič pismeno naznanil predsedniku, da umakne svoj predlog.

Napačne vesti.

Zaprto more biti en teden do treh mesecev, kdor z namenom širi napačne vesti o kraju ali času volitev, o kandidatu ali sploh o stvareh, ki morejo vplivati na izid volitev. — V tem oziru so z vite buče izumile neverjetna sredstva agitacije, da je kandidat umrl, da se je

začela bolehati. To ga je težilo, to ga je mučilo. Ali vsako črno misel o kaki nesreči je skušal potlačiti v sebi z vso silo. In slednjič uglobljen v svoje resno in težavno delo, ni niti imel časa, da bi resno premislil in prevdaril pretečo nevarnost. Sedaj v šoli, sedaj v uradu, sedaj pri prijatelju — čas je potekal, in komaj je vstal od mize, ga je vže čakalo kako delo.

Le zvečer si je mogel toliko časa ukrasti, da vzel malo Milico v naročje, jo popestoval nekoliko, veseleč se njenih kodrastih las in modrih oči, na rahlo pobožkal njeno nežno lice, poljubil rubinaste ustnice, ki so se mu tako ljubko smejala, in vrnil svoj zaklad soprogi. Kratek, prijazen razgovor z soprogo je mu olajšal trud prošlega dne — ter se zadovoljen vlegel k potrebnemu počitku.

III.

Hišni mir je največja sreča za družino. In tega je bilo v obilju pri učiteljevih. Mimica, Ljudmilina mati, je bila vže od narave tiha, mirna, mehkega srca, čuvstvenega značaja. V njej nisi zapazil one preširne veselosti in poredne nagajivosti niti prej, ko je bila še dekle, a kaj sedaj kot materi. Delavne in pridne roke so jej bile vedno polne dela;

odpovedal, da je Jože in ne Janez, da je volitev preločena itd.

Drugi prestopki.

Stroga kazni zadene, kdor nalašč ponaredi ali pretvori glasovanje, glasovnice, legitimacije (§ 6.), kdor kakorli ovira volivno pravico, da si n. pr. pri drži glasovnico ali legitimacijo (§ 7.) kdor voli mesto drugega ali kdor dovoli, da drug voli z njegovo legitimacijo (§ 9.), kdor glasovnice odstrani, raztrese ali raztrga, da prepreči uspeh volitve (§ 10.), kdor izve z nepoštenimi sredstvi, kako so volili drugi (§ 11.), kdor protizakonito zapreti kandidatu s škodo na telesu, časti, prostosti, premoženju, da se odpove kandidaturi (§ 12.).

Vsi člani volivne komisije in zapisničarji so uradniki v smislu § 101. kaz. zak. in uživajo zakonito varstvo (§ 14.).

Kdor je kaznovan v naštetih slučajih (izvzemši § 4.), izgubi aktivno in pasivno volivno pravico za pet let.

Volivni shodi.

Važne so tudi določbe glede na volivne shode. Kdor hoče sam ali z drugimi preprečiti kandidatu ali poslancu, da govori ali poroča na javnem shodu, kdor brani na shodu upravičenim osebam, kdor moti na shodu ali se upira rediteljem, mora dobiti tudi tri mesece zapora; kadar pa sam ali z drugimi prepreči shod, more dobiti tudi šest mesecev.

Globa od 10 do 200 kron pa je določena sitnežu, ki se nepozvan, neopravičen vtihotapi na shod volivcev, po-

red in čistost sta se zrcalila v vsem priprostem stanovanju, zapaziti ni bilo niti najmanjšega praška ali smetja po sobni opravi — in to je ugajalo gosp. učitelju ter ob enem blagodejno uplivalo na krepko se razvijajočo Ljudmilo.

Mimica se je vže za rana lotila z vso vneto Ljudmilino vzgojo. S krepko roko in materinsko ljubeznijo je vodila ta biser od stopinje do stopinje, — od čednosti do čednosti. Kot zapira skrben vrtnar po zimi svoje ljubljene — cvetke, v steklene hišice, da jih ne pomori ledeni zimski mraz, tako je ona čuvala nad Ljudmilino nežnostjo, da jej ne bi duh posvetnosti zamoril onih nežnih čustev, katere jej je ona z toliko skrbjo vcepila. Čuvala jo je pred slabo družino, saj je dobro vedela, da ena sama slaba beseda lahko poruši vse njene vspehe, en sam slab vzgled bi lahko bil osodepoln za Ljudmilo.

Ljudmila je podedovala po materi ono nežnost in mehkost, ki se tako pogosto razvija v nežni mladini, a se potem vsled nezadostne pažnje razvije v odurno bahatost in ošabnost. Bila je bistre glavice in dobrega spcmina. Vže v svojem petem letu je znala ona več molitvic na pamet in več krščanskega nauka kot marsikateri šolski porednež.

LISTEK.

Za ciljem.

Di.

(Nadaljevanje.)

Z g. župnikom sta se lepo razumela. Cerkveno orgljanje je prišlo v učiteljeve roke. Iz početka se niso mogli ljudje prinčiti strogo cerkveni glazbi, šunele so jim še vedno one poskočnice starega organista; toda vide, kako ravno taka glazba povzdiguje in oživljuje svetost opravila zlasti ko so zadoneli raz kor krepki in ubrani glasovi in se razlili po cerkvički liki šumeč hudournik, ali bistri potok ali mirno tekoča reka — tedaj je nastala ena sodba — tako smo želeli imeti. In g. župnik se je veselil tega napredka. Kjer je mogel je g. učitelja priporočal in mu šel povsod na roko. Bila sta si iskrena prijatelja, [koja je vezala ista vez: dušni in telesni blagor soobčanov. Učitelj Pavel je tudi vedel ceniti tako prijateljstvo. Nikdar se ni postavil po robu g. župniku. Ako bi prišlo do kaknega nesoglasja, tedaj sta pretuhtala vzroke za jedno in drugo stvar in kamor bi se nagnila skledica — to bi obveljalo. Razmerje med obema je bilo presrečno.

Ali poleg orgljanja je dobil gosp.

pa njih stranka mrevarila, ni ga bilo zagovornika. Vsa očitanja so mirno vtaknili v žep. Ubogi Gabršček, ki imaš tako slabe vojake!

Na tem shodu se je pokazalo, kaj liberalce in demokrate skupaj veže. Veže jih boj proti veri. Pokazali so se kot brezbožne in ljudske sleparje. Liberalci ne zna družega ko tuliti in razgrajati. Demokratije pa sleparijo ljudstvo s svojimi zmešanimi pojmi.

Več tisoč najboljih vrst cepljenih hrušk, jabolk in češenj odda po nizki ceni takoj vinarsko in sadjarsko društvo v Rihemberku postaja državne železnice.

nton Po tatzky

v Gorici, na sredi Raštela hiš. št. 7.

Trgovina na drobno in debelo.

Najceneje kupovališče nirnberskega in drobnega boga ter tkanin, preje in nitij.

Potrebščine

za pisarne, kadičice in popotnike.

Najboljše švanke in šivalne stroje.

Potrebščine

za krojače in čevljarje.

Svetinjice, rožni venci mašne knjižice.

Hišna obnavala za vse letne čase.

Posebnost:

semena za zelenjave, trave in detelje.

Majbolje oskrbljena zaloga za kramarje, krošnjarje, prodajalce po sejnih in trgih ter na deželi.

C. kr. privil.

krojaški kroji.

25 LET OBSTOJEČA

strokovna krojačnica prve vrste

za vsak stan

v GORICI na Travniku.

Cena oblek za vse stanove.

Salonska obleka zimska ali letna:

	Kron
I. Salon obleka iz mode Strich-Kangarn	70-92
II. " " " " Parovien	65-86
III. " " " " Kangarn	60-80
IV. " " " " Seviot	56-72
I. Talar ali romana iz vsakovrstnega sukna	33-70

Površniki zimski ali letni:

I. Površniki iz mode Strich-Kangarn	45-70
II. " " " " " "	36-60
III. " " " " Biberet ali kočman	40-65
IV. " " " " Seviot	32-40
V. " " " " za dečke od 9 do 16 let	9-30

Obleke zimske ali letne:

I. Obleke iz mode najljepšega sukna	60-90
II. " " " " Kangarn	56-80
III. " " " " Seviot	35-72
IV. " " " " Loden	35-60
I. " " " " za dečke od 9 do 16 let vsake vrste	9
II. " " " " od 3 do 12	5
I. Okrogla dolga Pelegrina nepremočljiva	15-25
II. Havelok " vsake vrste nepremočljiv	15-35
I. Hlače vsake vrste blaga	5
II. " " " " za dečke od 9 do 16 let	3
III. " " " " " " " " 3 do 12 let	2

Blago gotovo se prodaja ceneje kot drugi trgovci.

M. POVERAJ.

Anton Breščak

Gorica, gosposka ulica št. 14, (blizu lekarne Gironeoli).

Ima v zalogi vsakovrstno pohištvo za vsak stan. Oprava po najmodernejših slogih, posebno za spalne, jedilne in posetne sobe je po nemškem slogu.

Bogata zaloga podob na platno in šipo z različnimi okvirji. Belgijska brušena ogledala vsake velikosti. Različno pohištvo, kakor: toaletne mize, različna obešala, preproge za okna itd. Različne stolice z trsja in celuloida, posebno za jedilne sobe. Blazine iz strune, afriške trave, z žimami in platnom na izbiro ter razne tapecarije. Reči, katere se ne nahajajo v zalogi, preskrbijo se po izbiri cenikov v najkrajšem času. — Daje se tudi na obroke, bodisi tedenske ali mesečne. — Pošilja se tudi izven Gorice po železnici in parobrodih.

Ivan Bednařik

priporoča svojo

knjigoveznico

v Gorici

ulica Vetturini št. 3.

And. Fajt,

pek. izvedenec Gorica
tekališče Fr. Josipa št. 2 (lastna hiša).

Izvršuje naročila vsakovrstnega peciva, tudi najfinjšega, k'or za nove maše in godove, kolače za birmance in poroke itd. Vsa naročila izvršuje točno in natančno po želji naročnikov. Ima in prodaja različne moka, fina peciva, fina vina in likerje po smerni ceni. Za Veliko noč posebno goriško pinco in potice itd.

Centralna posojilnica

registrovana zadruga v Gorici, ulica Vetturini št. 9.

Posojuje svojim članom od 1. novembra 1905

na mesečna odplačila v petih letih

in sicer v obrokih, ki znašajo z obrestmi vred, za vsakih 100 K glavnice 2 K na mesec.

Posojuje svojim članom od 1. januarja 1907

na menice po 6⁰/₁₀, na vknjižbo po 5¹/₂⁰/₁₀

Obrestna mera za hranilne vloge je nespremenjena.

Prosiva zahtevati listke!

Največja trgovina z železjem

KONJEDIC & ZAJEC

Gorica v hiši Monta.

Priporoča stavbeni Cement, stavbne nositelje (traverze), cevi za stranišča z vso upeljavo, strešna okna, vsakovrstne okove, obrtniško orodje, železo cinkasto, železno pocinkano medeno ploščevino za napravo vodnjakov, vodovodov, svinčene in železne cevi, pumpe za kmetijstvo, sadjerejo in vinorejo, ter vsakovrstna orodja.

Cene nizke, solidna postrežba!

Eno krono nagrade izplačava vsakemu, kdor dokaže s potrdili najine nove ameriške blagajne, da je kupil pri naju za 100 kron blaga.

Prosiva zahtevati listke!

„Vzajemna zavarovalnica v Ljubljani“

Dunajska cesta št. 19. (Medjatova hiša)

zavaruje

1. proti požarni škodi vsakovrstna poslopja, zvonove, premičnine in pridelke; 2. proti prelomom zvonove, in 3. za življenje oziroma doživetje in proti nezgodam

Edina domača slovenska zavarovalnica!

Svoji k svojim!

Darovi.

Uprava „Prim. Lista“ je prejela za „Alojzijevišče“ 5 K, dar g. Fr. Zucchiati-ja, župana v Medani in za „Šolski Dom“: 1 K, dar gospodične Marije Vilhar.

Za „Slovensko sirotišče“: P. n. gg. N. N. 1 K, Josip Fon, kaplan 3 K, Marija Vilhar 1 K 20 v, Apolonija Košmerl 34 v, Josip Kos, kaplan 1 K, Andrej Princič 20 v, Anton Klančič 30 v, Anton Podgornik v Ameriki 2 K, Anton Breščak, trgovec 1 K, Anica Novak 1 K, Ana Fortunat 50 v, Marija Žbogar 50 v, Zora Šusteršič 1 K. Razprodaja knjižice „Skalnica“ vrgla še 12 K.

Za slovensko Alojzijevišče. — Preč. gg. Josip Ivančič 2 K; Josip Milanič 10 K; Josip Ušaj 1 K; Josip Primožič 10 K; Preč. g. mogs. Ivan Kolavčič nabral v Solkanu 443 kg krompirja, 90 kg turšice, 57 kg ječmena in zraven še svoto: 95 K 72 v.; P. n. gg. I. Gril pek. mojster 5 K; K. Makuc trg. 4 K; Josip Komel trg. 2 K; N. N. N. N. 1 K; I. Susič 40 v.; J. Pavlin 40 v.; Josip Bresan trg. 2 K; prof. Cizel 1 K; I. Mazzoli 1 K; I. Baumann 1 K; L. Cazzafura 1 K; I. Stecker 1 K; N. N. 50 v.; Ana Clesič 60 v.; Magd. Martaneli 1 K; Katar. Špacapan trg. 4 K; Jos. Balič učlt. 3 K; Marija Kristin 2 K; Ant. Koren trg. 20 K; Ant. Fon trg. 2 K; Josip Fabljan velep. 5 K; Andr. Abuja 1 K.

Vsem blagim dobrotnikom srčna hvala! Bog plati!

Izkaz darov za pogorelec v Krnu. — Podpisane uradu so poslali darove: Vasi: Krn, Selce, Vrsno in Libušnje 110 K; Nekdo 30 K; dr. Anton Gregorič v Gorici 100 K; Anton Manzini, vikar v Starem selu 10 K; Alojzij Čubej, vikar na Trnovem 2 K; Ciril Zamar, kaplan v Kobaridu 2 K; Otilij Medvež, vikar v Trenti 10 K; N. N. Kojsko 3 K; Župni urad v Bovcu 11 20 K; Al. Matelič, župni upravitelj v Breginju 12 K; Simon Gregorič, kurat v Sedlu 53 K; A. Bajt, Selce št. 2 — 10 K; Jožef Fon, kapelan v Volčah 10 K; Janez Vuga, vikar v Kozani 15 K; Zastavljavnica in žno združena hranilnica v Gorici 240 K; Jakob Fon, vikar v Kred-u 11; Janez Bergine, Ladra št. 1 — 5 K; Jakob Rejč, župnik v Cepovanu — 25 K.

Bog stotero poplačaj vsem dobrotnikom in obudi novih dobrotnikov, ker pogorelci so v tej hudi zimi res vsmiljenja vredni. Kuratni urad na Libušnjem.

Ivan Leben,
kurat.

Novice.

Cenjenim naročnikom! — Upravništvo „Primorskega Lista“ se zahvaljuje cenjenim naročnikom, ki so se odzvali vabilu in točno poravnali naročnino. Ti, ki niso še storili tega, naj store brž ko mogoče, ker imamo z listom ogromnega dela in ogromnih stroškov.

Odborova seja „Slov. katol. delavskega društva“ bo v nedeljo ob 11¹/₂ predp. — Odborova seja društva „Skalnica“ pa 4¹/₂ pop.

Volilni okraji v goriški deželi. — Sodni okraj: Gorica voli dva poslance in sicer mesto enega in oklica brez Ločnika drugega. Sodni okraji: Ajdovski, Komenski in sežanski volijo skupaj enega poslanca; sodna okraja: Korminski in gradiški z občino Ločnikom enega; sodna okraja: Červinjanški in tržiški enega in sodni okraji: Tomin-

ski, cerkljanski, kanalski, kobariški in bovški enega. Slovenci bodo volili po tem zakonu v dveh volilnih okrajih s Furlani in sicer v korminskem in tržiškem sodnem okraju!

Cvetke iz listov „L'Eco del Littorale“ in „Popolo“. — V zadnjih številkah teh dveh listov piše znani naš prijatelj, da smo mi robati, surovi, brezobrazni, nepošteni itd. O članku: „Il Friuli“, v katerem so se imenovali Slovenci Huni in Avari in surovo, tatinsko in brezobzirno ljudstvo, kar so obsojali kot nesramnost celo odlični vladni krogi, pravi, da je bil zgodovinska študija in da se pri zgodovinskih stvareh ne vpraša, kaj pravijo ti, kaj pravijo oni. O samostanih, v katerih so slovenski redovniki v Gorici, pravi, da vganjajo politiko. Ponavlja prejšnje trditve, da so Slovenci pokradli Italijanom mnogo zavodov. Mej zavode, kateri so bili italijanske vstanove, prištevši na dškofijo (Arcivescovado), Hranilnico in ž njo združeno zastavljavnico (Mont), zavod „Contavalle“, sirotišče sv. Jožefa v Podturnu, „Hilarjansko tiskarno“ itd. Dalje namiguje Italijanom, naj nikar ne sprejemljejo v svoje hiše Slovencev, zlasti ne slovenske trgovcev itd. itd. itd.

Tako pišeti glasili prošta Faidutti-ja. Odgovarjamo za danes: Kar se tiče goriške nadškofije, je zgodovinsko dejstvo, da jo je rodila avstrijska misel in da je bil prvi, ki je zapustil v ta namen vse svoje premoženje, goriški Slovenec Vid Galin, župnik na Štajerskem. Tudi o drugem dobrotniku Codelli-ju (Kodelja) velja skoraj gotovo isto. Saj je znano, da je tekla mnogim izmed goriškega plemstva zibelka v slovenskih kmetijskih hišah. —

Kar se tiče zavoda „Contavalle“, povemo, da ni bil ustanovljen za Italijane ampak za Goričane, mej katere se prištevajo tudi Slovenci.

Glede sirotišča sv. Jožefa v Podturnu priznava list „L'Eco“, da so ga ustanovljali tudi Slovenci. K temu dostavljamo mi, da je bil ta zavod ustanovljen izrecno za Italijane in Slovence in da je sveta dolžnost in tudi skrajni čas, da se razmere premene. Mi ne bomo več molčali videč, kako se slovenska deca raznaroduje. V zadnjem času je vstopil v zavode na Gradu in v Podturnu mnogo slovenskih otrok, ki so znali le slovensko govoriti, moliti in spovedovati se, a v kratkem času bodo znali le italijansko govorico. To ni prav in ni prav! To je proti namenu teh zavodov! Otrokom slovenske narodnosti se mora omogočiti, da bodo zahajali v slovenske šole.

Kar se tiče „Hilarjanske tiskarne“ je zgodovinsko dejstvo, da so jo ustanovljali tudi Slovenci. To priznava tudi „L'Eco“.

Kar se tiče „Hranilnice in ž njo združene zastavljavnice“ (Mont), je zgodovinsko dejstvo, da jo je ustanovil general grof Thurn in da so po pravilih

kot varuhi določeni prevzvišeni kneznadškof, župnik stolne cerkve in župnik sv. Ignacija. Ta zavod ni torej italijanski ampak deželni oziroma škofijski. Vstanovno pismo izrecno pravi, da je zavod ustanovljen za goriško deželo in ne le za Italijane goriške dežele.

Toliko za danes na vse sofizme!

Delavske organizacije in liberalci. — Mirenski liberalci žugajo, da bodo vse organizirane delavce odpustili z dela. Zivela liberalna „svoboda“!

Liberalna strahovlada. — Slučaji v Mirnu nam kažejo, da je običajna strahovlada, katero rabijo liberalci za volitve, začela „funkcionirati“. Liberalni delodajalci so začeli svoje delavce s strahom terorizirati. V trdi zimi so nekaj delavcev odslovili, le da druge pripravijo v strah. Delavci! Kaj bodi vaš sklep?! Pride dan volitve, vi pa recite liberalcu: Jaz berač, ti gnofač! Vsak en glas! Glavo po koncu! Glasovnico v roke! Vsi na volišče! Liberalcem pa ni enega glasu!

Da za cerkev ne bo plačeval, si želi Janez Cotič, kamnar iz Mirna. No vsi Mirenski vedo, če bi strica „farja“ ne bilo, da bi tudi Janezek davkov ne plačeval, ker bi ničesar ne imel.

Učitelj Ferlat iz Rupe je na nedeljskem shodu v Mirnu ploskal in ploskal Ropasu, ko je isti dejal, da ne veruje v posmrtno življenje češ, ker od tam še nihče ni prišel nazaj. Taki naj našo mladino versko-nravno vzgojujejo?

— Ni še od mrtvih vstal, — ker ni še umrl — preč. gosp. župnik Peter Božič, sedanji kurat v Brancici; ampak v svoji smrtnonevarni bolezni se mn je na bolje obrnilo, kakor nam poroča njegov sosed g. Stefan Valetinič, ki ga večkrat obiskuje. Mi smo vest o smrti č. gospoda kurata posneli po drugih listih.

Učiteljska vest. — Sapient na pripravljavnici za srednje šole v Trstu g. Justin Arhar je imenovan za provizoričnega učitelja in voditelja pripravljavnice za srednje šole na Proseku.

Smrtna kosa. — V Gorjanskem je umrl dne 7. jan. 1907 mlad mož Josip Suban. Prehladil se je — in postal žrtev pljučnice. Bil je jako blag mož, nežnega in kot kristal čistega značaja, ki ni niti za las popustil od svojih krščanskih načel. Bil je delavec v nabrežinskih kamenolomih, ali ni se dal nikdar v pest našim zapeljanim rudečkarjem. Znanci in prijatelji žalujejo ob njegovi prerani smrti, zlasti pa še njegovih šest zapuščenih sirot.

Sosed zabodel soseda. — Iz Kolka nad Sturijami nam pišejo: Na sv. Tri Kralje je mladi Zagričar z nožem napadel brez vsakega uzroka svojega soseda Antona Vidmarja, trgovca in gostilničarja in ga zabodel v srce. Anton Vidmar je takoj izdihnil. 40. letnega Antona, poštenjaka objokuje cela gora od Čavna do Cola, še bolj pa njegova žena s sedmimi nedoraslimi otroci. Kam pridemo, če sosed pred sosedom ni več varen.

Nagla smrt v gozdu. 12. t. m. popoldne je šel neki posestnik v Stržišču na Tolminskem v gozd po drva s svojim bratom. V gozdu sta nakladala vsak svoj voz. Ko sta se namenila domov, se bratu

naenkrat izpodrsne in v istem trenutku ga pritisne voz ob bukovo deblo. Revež je bil na mestu mrtev, ponesrečenec se piše Tomaž Bizjak. Star je 42 let, neporočen in je bil pri svojem bratu za hlapca.

Radi vlačugarstva je bilo včeraj po noči aretirana neka 34 letna Magdalena Makarovič, ki ji je zabranjen dohod v mesto.

Po odgonu je bil včeraj odposlan v domovino 40 letni Janez Candotti iz Ampezza v Italiji. Presedel je 7 dnevni zapor, v katerem je sedel ker se je obnašal nasilno in razžalil stražo, ki ga je mirila. Izgnan je preko avstrijske meje.

Najden denar. Pavlina Pintar iz Št. Ferjana h. št. 18. je dne 23. decembra 1906 v Gorici na ulici „Ponte nuovo“ blizu železnega mostiča čez Koren našla denarnico z denarjem. V denarnici je bil tudi listič, na katerem je bilo nemško zapisano, naj vse ima lastnik denarnice ukupiti v raznih štacunah. Kdor je to zgubil, naj se oglasi pri najditelji ali pa pri tamošnjem kuratu in naj ob enem pove, koliko denarja je zgubil.

Najdeno. — Pred „Narodno Tiskarno“ oziroma pred „Centralno posojilnico“ se je našla vsota denarja. Kdor bi jo bil izgubil, oglasi naj se v „Narodni Tiskarni“.

Vreme ob morju. — Dneve imajo ob devinski obali popolnoma pomladne. — Mrza niti ne poznajo. — Solnce daje svojo gorkoto zaman; štedijo pa toliko bolj drva, ki tako pičlo pokrivajo gola kraška rebra. — Obala od Trsta do Devina je kakor v Nici.

Ribolov je letos ob severni obali jadranskega morja jako pičel. — Zlasti devinski ribiči se jako tožijo radi slabe letine. Poljske pridelke je vzela suša, morje ne da ničesar, a želodec tirja nezaprano svoj davek. Ubogo ljudstvo, ki je vezano le na „botogo“.

— Tudi tu ne bi bila odveč državna podpora.

Vlom v poštni urad. — V poštni urad v Taru pri Poreču so vlomili tatovi in odnesli 30.000 kron.

Izvanreden lovec. — Pri Sv. Vincencu pri Casale Marittimo v Italiji je v noči od 3. do 4. januarja ustrelil 2 velika mrjasca lovec Evgen Gre-migni, ki je star že 91 let.

Poskušen umor. — V sredo zvečer je šel neki tujec iz kolodvora v Pazinu v mesto. Na potu začuje vpitje na pomoč. Hitro pohiti proti mestu, kjer je bilo slišati klicanje. Tu je videl, da je napadalec zbežal, na tleh pa je ležal nekdo težko ranjen. S pomočjo še onega posanta so ga prenesli na orožniško postajo, kjer se je dognalo da je težko ranjeni Ivan Poček iz Pazina. Poček je težko ranjen z nožem na vratu; svojega napadaleca ni poznal. Sedaj leži v bolnici.

Perzijski šah umrl. — V sredo je umrl v Teheranu perzijski šah Muzafer ed Din.

Bivši naučni minister Hartl je umrl.

Proti pravdam. — V ponedeljek je državni sbor sklenil, naj se v vsaki občini osnuje mirovno razsodišče, ki bo razsojalo prepire med sosedmi, da se ta način omeji številne pravde. Ta razsodišča bodo le pomirjevalna. Ako se poravnava izvrši, bo imela enako vrednost ko pred sodnijo. Zanimivo je, da so zopet bili slovenski liberalci proti tej postavi, ki bo tudi koristna posebno za kmeta. Koliko posestev požro po nepotrebnem ravno pravde.

Novoporočencem-novicem

priporoča

„Krojaška zadruga“ v Gorici

svojo bogato zalogo: Rumberško, belgijsko in šlezjsko platno, namizni prti in serviete, brisalke, žepne rute, cvilh, žima in volna v dlaki za madrace, odeje, koce, šivane kuverte, perje za postelje, preproge in zavese itd.

Blago izvrstno. Cene prav nizke in stalne.

